

Кадомець Артем Олександрович – студент факультету економіки та менеджменту Кіровоградського національного технічного університету.

Аксьонова Віра Ігорівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук Кіровоградської Льотної академії національного авіаційного університету.

Скловський Ігор Зіновійович – доктор філософських наук, доцент, професор кафедри суспільних наук та документознавства Кіровоградського національно-технічного університету.

ГРОМАДЯНСЬКА КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ПРОБУДЖЕННЯ НАЦІЇ

Українська нація відтворює яскравих патріотів, що гідно відповідають на дух шляхетних ознак сенсу життя. Громадянська культура, українська нація, носії малоросійської меншовартості.

Наприкінці 1980-х років індекс ксенофобії за семибальною шкалою, наприклад, в Україні, дорівнював у середньому 1.55, проте в тому числі до росіян – 2.46, до українців діаспори – 3.48, а, наприклад, до циган – 5.55. Ці розбіжності у проявах етнічної толерантності вимагали негайного громадського осмислення феномену вільного патріотизму як візитівки для духовного домінування картезіанських чеснот «суверен-філософії», зокрема під час латентного становлення альтернативної України, щоб діяв дух єдності офіційного та альтернативного суспільства. «Громадська культура» в аспекті патріотичних змін спрямована на шляхетні орієнтири цивілізованого елітоутворення. Мета статті у відтворенні якісного розв'язання проблеми «української сміхової культури», що є чинником вільного розуміння і демократизації.

Громадянська культура – це глибоке усвідомлення своєї належності до певної держави, почуття громадянської гідності, відповідальності й обов'язку, здатність рішуче відстоювати суспільно-державні цілі в складних ситуаціях. Громадянська культура – засіб проти перманентного українського стресу поневоленого життя. Без духу «антирадянського спротиву» важко було сподіватися на громадське уособлення України, оновлюючи традиції, що були закладені Г. Сковородою, М. Гоголем, Т. Шевченком, О. Вишнею, О. Гончаром, а пізніше і Б. Антоненко-Давидовичем, В. Стусом.

У феноменологічній онтології (Ж.-П. Сартр) якості громадських чеснот слід розуміти як індуктивно- метафізичне розуміння ситуативних фактів, «зовсім не пов'язаних з існуючими реаліями, хоча якимось складним шляхом є відповідь на таке запитання: чому людина, яка втратила метафізичні підстави, все-таки шукає сенс буття» (В. Гавел) [3, с. 210].

«Громадянські активісти» з'являлися як суб'єкт внутрішніх трансляцій від доби «бунту мас» (Х. Ортега-і- Гасет) до становлення історичної нації: виявляє важливість онтологічної єдності української громадянської культури і буття (Є. Головаха, М. Кисельов, С. Кримський, М. Попов, М. Попович, В. Шинкарук). Дух боротьби є феноменом громадського відтворення онтологом надії (М. Бахтін, О. Розеншток-Гюссі), оскільки соціум реанімує «логіку цивілізаційно-інформаційного діалогу» (Б. Антоненко-Давидович, В. Гавел, П. Григоренко, В. Чорновіл...).

Погляди дисидентів-патріотів на єдність «картезіанських роздумів» про «громадянську культуру», яку уособлювали видатні європейці, що критично сприйняли лівий і правий радикалізм, мали неабиякий характер. «Громадський прогрес у галузі соціального пізнання залежить від зрівноважуючої сили соціуму, що виключає всі брехливі методи (радикалізму і експресіонізму) саме тому, що робить їх несуттєвими «для молоді», що весела повнотою сил життя» [14, с. 149].

Картезіанський тип вільнодумства, який уособлювала громадянська еліта, мав неабияку популярність завдяки формі побудови багатьох проблем з філософії культури для протистояння войовничому невігластву.

Громадянський вимір еліти є завжди сутністю «картезіанських роздумів» духовних адептів європейської цивілізації, зокрема громадською ознакою зміни світоглядних парадигм. «Cogito ergo sum» (Я мислю, тобто існую. – лат.), змінивши принцип, за котрим середньовічне мислення керувалось з часів «Credo ut intellegam» (Вірую, щоб знати. – лат.). Наша формула виражена наступним чином: «Respondeo etsi mutabor» (Відповідаю, хоча і мушу у майбутньому змінитись). «Я хочу знайти відповідь на питання, оскільки ти (Бог) зробив мене відповідальним за продовження життя на землі» (О. Розеншток-Гюссі) [8, с. 145]. Суверен-філософи почали активно впливати на виховання «радянської публіки» у душі європейських чеснот; використовуючи протест суспільства проти фарисейства.

«Народна культура є феноменом Ренесансу», – привертає увагу цьому питанню ще Гоголь, критикуючи пануючу владу, оскільки вона не бачить себе у дзеркалах часу, «не бачить свого старого та смішного обличчя, комічного характеру своїх претензій на вічність». Представники старої влади та старої правди занадто поважно дограють свою роль у той час, коли глядачі вже сміються» [2, с. 536]. Феномен критичного висловлювання проти «банального зла є висміювання стереотипів тоталітарної системи, зокрема торкається анекдотичного обмеження товарів підвищеного попиту.

«Громадянська культура» – засіб освоєння поняття «шляхетна особистість», – виявляє «гілки дерева національної еволюції», оскільки наявний дух антирадянського спротиву як специфічної ознаки метафізики надії проти замаскованої тиранії, свавілля чиновників та державного богоборства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко-Давидович Б. Там, де тіні забутих предків / Б. Антоненко-Давидович. /Запорожці. До історії козацької культури. Упор. Ігор Кравченко. - К. : Мистецтво, 1993. - 400 с. - С. 140-154.
2. Бахтин М. М. Рабле и Гоголь (искусство слова и народная смеховая культура) // Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья / М. Бахтин. М. : Худ. лит., 1990. - С.526-536.
3. Гавел В. Заочный допрос. Разговор с К. Гвиждялой / Вацлав Гавел; пер. с чеш. - М. : Новости, 1991. - 214 с.
4. Григоренко П. Спогади / П. Григоренко; пер. з англ. Д. Кислиці. - Детройт: Українські вісті, 1984. - 747 с.
5. Кримський С. Під сигнатурою Софії / Сергій Кримський; передм. Мирослава Поповича. - К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008.- 718 с.
6. Ортега-і-Гасет Х. Бунт мас / Хосе Ортега-і-Гасет, пер. з еспан. Вольфрама Бургардта. -Нью-Йорк. Вид-во організації оборони чотирьох свобод України, 1965.- 157с.
7. Розеншток - Хюсси О. Прощание с Декартом. Значение юмора для выживания / Ойген Розеншток-Хюсси // Вопросы философии. - 1997. №8. - С. 139-150.
8. Скловський І. З. Прощання з С. Б. Кримським. Роль українського гумору в цивілізованому виживанні історичної нації. Вісник ЧНПУ, вип. 95. - Чернігів: Вид-во НПУ. ім Т. Г. Шевченка, 2011. С. 216.-220
9. Шинкарук В. І. Проблеми філософії культури у творчості Г. С. Сковороди / Володимир Шинкарук // Філософська і соціологічна думка. - 1995. - №1-2.- С.100-117.

